

Erdélyi Híradó

Kedden, November' 9-dikén ($\frac{11}{9}$) 1830

Delámérika—Spanyolország—Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Svajtz
Muszkaország—Magyarország—Hírdetés.

DÉLÁMÉRIKA

Egy közönséges Levél Montevideoból aug. elejéről, jelenti júl. 18-dikáról ezen új tartomány' rendre - helyheztesését — Republica Oriental da l' Uruguay nevezet alatt; mely foljóviz a' Banda-Orientálban fekszik. Az új országlásmód' képe, ez: Két Kamara; az első áll 9 Senátorból, a' második 29 Népkövetből; hitvallási szabadság; sajtószabadság; Esküttek' törvényszéke (Jury); az álló hadsereg' eltörltetése. Tsak Montevideo városában marad 400 emberből álló egy tsapat. A' Köztársaság' 9 Departementjében nemzeti-gárdák állanak-fel; minden idegennek polgári jus adatik, a' ki tsak a' tartományban megtelepedik. Mint törvénykönyvet a' Code Napoleon-t veszik-be, némely változásokkal. Az oskolai tanítás a' Státus' költségén fog menni! A' kinek kedve van földet mivelni, pénz nélkül adnak 20 esztendőre; és az első termésig tartják őket naponként élelemmel. Húsz esztendő után, tartozik adót fizetni, minden földjétől, egygyütt, mintegy 20 forintot.

SPANYOLORSZÁG

A' Spanyol határszélien, Frantziaországban össze-gyülekezett kivándorlott konstitutiós spanyol Tisztek, tanátskozván es vetekedvén azon, hogyan-miként rontsanak bé hazájokba és kinek a' vezér-

lése alatt — e' vólt oct. 11-dikéig, — abban állapotok meg, hogy mindenik a' maga' felekezetével, és mindenütt a' határszélien, egyszerre üssenek-be; hogy így, a' mozdulások annál-szabadabbak legyenek, és az igától egyszer megszabadult nemzet, szabadon választhassa azután a' neki tettő országlás-formát. Ezen szakadánál-fogva, mellyet leginkább Vigo Gen, és Valdes 's Chapalangarra Obesterek kivántak leginkább, a' bayonne-i Al-Prefektus hatalmat kért a' frantzia országlozskéktől a' spanyol katonaság' elszélesztésére, s egy telegraphi parantsolatot kapott, mely ez: "Szóljon az Úr a' Generállal, hogy minden fegyveres vagy fegyvertelen Spanyol verjen széjjel a' határszél' vidékéről, és igazítsa vissza Frantziaország' belséjébe; foglalja-el az ő' fegyvertárait. A' bayonnei Gen. Commandáns is megkapta ennek duplicatumát. — Utóbb megláttjuk, hogy ez az útmutatás adott okot a' Spanyolországba-beütés' siettetésére.

Tsudálatos Zeitung-é vagy Jour.—az első azt írja a' Courrier Français után, oct. 10-dikén, hogy Valdes Obester átment a' Pyraeumon oct. 13-dikán! — Minden hírek még, tsak—on dit, man erzählt.

NAGYBRITANNIA

Rövid-nap' egy második kiküldés fog elindulni Portsmouthból Afrika' nyugoti

tengerpartjainak felmérése-végett, mely munkát a' szerentsétlen Boteler Kapitány végbe-vitetlen hagyott. A' Fővezérséget Belcher Kapitányra bízták, a' ki Becchey Kapitánnyal a' tsendes tengeren volt. Az Etna Sloop-ot rendelték a' kiküldöttség' alá, és Commandeur's Tisztek nagy gondal választattak-ki. Az Etna (aetna) Sierra-Leoneba megyen elébb, 's akkor osztán az Aranypartok' többi részeibe, a' dél-liuea' (meridianus) távolságainak bizonyos punctumokhoz felvételére; melylyek a' vidék' egy jó tenger-rajza' készítésére múlhatatlanul szükségesek. Így prémezi körül lassanként két leghatalmasabb európai nemzet Áfrikát ésszel és okossággal, melynek idővel accessoriuma — a' gyomra — sequitur suum principale: ámbar addig még sok derék Anglus és Frantzia feláldozódik.

A' Királynak feljósó (rheumatismus) volt a' karjában, Brightonban. Keates Úr, egy londoni Orvos, nadájt rakott ára, mégpedig nagy haszonnal, már oct. 15-dikén, egészen megszabadult OFge. azon alkalmatlan nyavajától. — El ne felejtük!

* A' Times közli egy különös kéztől, Molé Grófnak sept. 50-dikai Kerülő-írását, egy dél-amerikai Köztársaság' Követéhez, mely szerént ő, Frantziaország' hajlandóságát azoknak megismerésére és kereskedési-Kötésre lépni velek, mindegyiknek tudára adja, 's felidézi őket Követek' kinevezésére Frantziaországhoz.

Guildhall-ba (a' londoni városházába) panasz érkezett a' gőzhajók' sebess úzása-felől, minthogy az által gyakran szerentsétlenségek történnek a' Themse-n. A' Lordmayor és az Aldermen, saját biztosságot állítottak-fel, hogy ezen tárgy fellett igazában értekezzenek.

London, oct. 15. — A' frantzia országglószék, úgy-láttzik, különös figyelmet fordított a' magánosok' hajói által fenn-

tartott közösülésre Dover és Calais között, a' X-dik Károly' számkivetett familiája' felfedezett intselkedései miatt. Az Exkirály annyi gazdagságot gyűjtött volna össze Frantziaországból, hogy az, nem kevesebb kamatot hozna-be neki esztendő alatt 240,000 font sterlingnél. Illyen szerkezetek között, könnyű az ő körültejáróknak, kik között Jesuiták is vannak, foljtatni az intselkedést Frantziaországgal, 's a' frantzia országglószéket szoros rendszabásokra kényszeríteni, melyre különben, nem volna hajlandó. — Kofa-beszéd: Ezelőtt egynehány héttel, a' mint beszéllek, X-dik Károlynak egy frantzia hiteladója, be akarta tsukatni Londonban X-dik Károlyt 30,000 font Sterl. adósságért. A' törvénytudók' véleménnye a' volt, hogy a' hiteladónak meg kell ezt engedni. De még is eligazították volna a' dolgot ama' lépés nélkül.

FRANTZIAORSZÁG

A' Valenciennesben kijövő Echo de la Frontier, a' Belgák' segítettégére siető frantzia Onkéntesek' vissza-küldtetését a' határszélről, így magyarázza, — hogy már 40,000 fegyveres ember volna Brüsszelben, úgy-hogy a' lakosoknál szállások egymás hátán vannak. Ezeknek nagyobb részét a' párisi belga Biztosság szedte-össze.

A' Messenger des Chambres nagyon alatsonyító színnel festi-le a' spanyol határszélen össze-gyűlt kivándorlott Spanyolokat, és semmi jó kimenetelt nem ígér nekik Spanyolországban, sovány ábrázatu ringyrongy eltsigázott lelkek azok, kiknek az örökben van a' harangozó-pénz, az Adour mellett fekvő falukba tanyáznak, sok párisi recruták, Olaszok és Portugallusok vannak közöttök, és nagyobb részek Tisztból áll. Bayonne-ben vannak, sok többek közt, Mina, Romero, Alpuente, Isturiz, Sancho, Lopez - Banos, Calatrava, Badilla, Valdes, Mendez-Vigo,

Gurrea, Chapalangara, 'sat., kik többnyire zivakodnak egymással. El-Pastor köztök a' legtekintetesebb. — Utóbb, elenközöt fogunk hallani.

* A' mérséklet Frantziaországban egyik diadalmot a' másokra halmozza, 's a' tüzes felekezet mindenfelől kéntelen engedni. Nem tsak a' Erantziák' több részénél uralkodó okosságnak kell ezt tulajdonítani; ámbár kélttségen kívül van, hogy most, az ő' egyedülvaló indulatosságok az indulatlanságban áll. Sokat teszen ezen szerentsés mérséklethez a' külső Hatalmak' magok viselete. Ha ezek a' béke' principiumainak nem hódolnának, ha ellenséges állásba helyezhetnék ők magokat, 's a' mégtüzes Frantziaország' büszkségét ingerelnék; meg fognók látni az ifjú Státus' belsejében is az 1792-, és 93-kai jelenetek' vissza-fordulásait. Minden megtalálja Európában a' maga' echo-ját, erőingerli az erőt, mérséklet a' mérsékletet. Bizonyosok lehetünk benne, hogy az a' behatás, a' mellyel Frantziaország a' többi Európához viseltetik, éppen tsak azon mértékben fog jóltéví lenni, mint megfordítva, az a' behatás, a' mellyel Európa Frantziaország' eránt viseli magát. A' helybe-hagyott, 's ezen helybe-hagyás által mérséklett Frantziaország, nem veszedelmezetheti Európát, sem példa-adása, sem hatalma által; de a' helybe-nemhagyott, ingerlett, megtámodott Frantziaország, elvesztené mérsékletét; 's e' lenne az intő-szó egy búval-teljes háborúra. Minő kevéssé óhajtja Frantziaország ezt a' második véres veszéjt, megtettzik abból, hogy az, a' Hatalmak' mérséklete által, még-tsak legkissebb indulatra sem volt hajlandó, hanem inkább egy tisztességes diplomatiához soljamodik, mely példás, kivált' ha azt azon hánytatással egybe-hasonlítjuk, mellyet-külömben Frantziaország magának tulajdonítani szokott. Nem is színumu-

tatás pedig ez a' tisztesség: abban fekszik az, a' mit velle akar, a' békét, egésszen meghatározva a' frantzia nemzet hasznát-érdekelve, valamint újj dynastiáját is.

* A' Times azt mondja, hogy a' bőlts frantzia országlovszék jobbnak tartja azt, hogy a' maga' ügyét-baját rendelje jól el, mint-sem a' Belgák' dolgába avatkozzon: de ha Burkusország mutogatni kezdi, hogy Szövetségesének segedelmére indulna; akkor, nem lenne mód benne a' Frantziákat a' betsapástól megtartóztatni.

* A' Courier Français Lulworthból érkezett egy ember' szájából írja, hogy az ottani Udvar a' maga' könyörgéseit megkeltőztette, miólta neki tudtára adták egy páriši Apátza' álom-látását (visio), mely szerént a' Bordeauxi Hertzeg, nagy éhség és zenebona után, e' foljó esztendő' dec. 15-dikén, Párisban Kiralyságra kiáltódik. Ere tehát ügyelnünk kell.

A' páriši Híradók szerént, a' telegraphok azt hirdették Bayonne-ból, hogy Valdes Obester, a' ki 1824-ben Tariffát megtámodta volt, oct. 13-dikán, Urdaxon által a' Bastán-völgyében, beütött Spanyolországba.

A' Valdes Obester' esmertető jegye, ez: Ő az, a' ki 1824-ben 60 Patriotával tariffa várát meglepte; mellyet egy tsapat katonaság és egy szakasz lovaság' óltalmazott; és 23 nap' tartotta-meg a' várat 4000 ostromló és 3 hadihajó ellen, és tsak akkor hagyta azt oda, mikor már rést lövöldöztek rajta, és egynehány rá-rohanást vissza-vert; 's vissza vonta magát, életben maradt bajtársaival együtt Afrikába. Azon emberei most is mellette vannak.

A' Tribune jelenti Párisból oct. 17-dikén esteli 11 órakor: "Egy jóforma csoport mesterember, mely útjában is szemlátomást szaporodott, éppen most nyomula, a' Palais-Royal' piattzán, és tele-

torokkal kiábálta: Igasság! Igasság! Éljen a' Király! Halál Polignacnak! Más-egyebet is kiáltottak, a' mit nem lehetett érteni. Három-színű zászlót vittek magok előtt, és a' marseillei hymnust danoltak. Mindenfelé azt hirdették, hogy az Ex-ministerek' megbüntetését kívánják. — A' Tribune szerint, nem hiszi a' nép, hogy a' halálos büntetés' eltörlését vissza vették volna, 's e' volna a' nép' háborgásának az oka. — Hogy a' Király a' Hubert és Thierry' büntetését elengedte volna, nem-való.

A' Ternaux (legelső Fabrikás Frantziaországban), Gondof, Daily és Robinson Házak Párisban megszűntek fizetni.

* A' Moniteur oct. 19-dikén, jelenti: Athalin Gen. vissza-érkezett Pétervárról, és meghozta a' Muszkaország' megismerését, azaz, magyarul beszélve: helyb haggya, hogy az újj frantzia Király, Király maradjon.

A' Moniteur, ugyanazon nap' ezt beszél: "Egynehány nap-ólta lázadásokat próbálgattak tenni Páris különböző részeiben. Tzédulákat raggattak-fel, visítottak, zenebonás tolongások voltak, olyan emberek' halálát kívánták, kik törvénszék előtt állanak; fenyegették a' Birákat, ha követelődéseiknek eleget nem tennének. Az egész okosabb lakosság keservesen türi ezt a' maroknyi henye-nép' lármáját. Az országglószék is keményen fogta a' dolgot, tudván azt, hogy a' Biráknak teljes szabadsággal kell itélni: megtiltotta a' tzédula-felraggatást, az össze-rohanást.

A' párisi Journálok' nagyobb része, oct. 19-dikéről, meghatározva hirdeti a' Ministerium' közelgető megváltozását, melyet a' köz-vélekedés sürget. A' Globe' szavai ezek: "Mi, mindég azt erőssítettük, hogy a' Ministeriumot meg kell változtatni. Frantziaország, nem soká' tűrheti már a' szorúlt-szívű és caractertelen embere-

ket, kik theoretikusokból hátra-mászók-ká lettek, 's alkalmatlanok a' szabadság' kórmányát igazgatni. Tegnap-este-ólta az egész város Ministerváltozásról beszéll. A' vélekedés' bíre, ezeket candidálja: Külső Minister Perier Kasimír; Belső Lafitte; Finantz Roederer; Hadi Belliard Gen.; tengeri Portal; köz-tanítás Constant Bénj.; Igasságminister maradna Dupont Úr. Ezek volnának tehát következői olyan embereknek, kik, midőn még munkába-sefogtak, elkoptak, meguntattak, kik teljességgel nem értik a' mi' revolutiónkat, semmi sympathiájok (vonszódások) nints a' nagy nemzethez, mellyet nekik vezetnie kellett volna. —

A' Globe nagyon sürgeti ezen kérdés' sebess eldöntését, 's Tzikkeje' végén, így szól: "Nem élünk már mi mesterkelt tsendesseg' egybe-szerkeztetése előtt, mint a' Restauratio' idejében; el nem kell felejteni, hogy mi éppen most értünk-meg egy revolutziót; a' leghirtelenebb rendszabások leszókaa' legközelebbiek és mehetnek egyedül ára, fegyverszünetet és megengesztelődést szerezni. Frantziaország' nevében, a' Constitutio' és a' Király' nevében kérjük mi a' Ministeriumot, — mondjanak-le! Itélje-meg maga magát, 's gondolja jól meg, hogy különben, későbbben a' szerentsetlen történetek mellett, a' mellyekbe az, a' hazát dönteni fogná, szoros igasság-kiszolgáltatást találta.

A' Tribune is hoz-fel egy tzikkejt a' fő-város' hajlandóságáról az előbbi Ministereket illetve, mely ebből áll: "Híj-jában jelentgették egynehány nap-ólta, ezen gyűléség' megfojtása' 's ennek ítőtztató fellohbanása' elhárítása - végett, hogy a' Népkövetek' Kamarája által kívánt törvényjavallatot, nem adnák neki elébe: nem akarják ezt hinni; és a' város' minden részében csoportokra bukkantatni; kik a' St. Denis uttán esett

skázásokról, vagy a Grève-piatzi's a' uvrei kártuche - tüzén beszélgetik - ki gokat az izzadásig. A' Mársmezején ezt bálták: Polignac-nak meg kell halni! úton, mellyen a' Király ment: Igas- g! ma-reggel pedig lehetett olvasni a' os közepén, de kivált a' külső-váro- kban, kő-fal-tzedulákat; mellyeknek tevése, kézírása és helytelen írása' mód- elárúlták, hogy olyan kéztől kerül- k, a' mellyeknek inkább illik kézkebe szerszám mint-sem az író-toll. A' nép- k ezen hajlandóságára, nem árt igazán ügyelni: mert, ne hidje valaki hogy páriai nemzeti gárda annyira elfelej- né magát, hogy a' régi Ministerek' meg- entése miatt, a' dolgozókkal tsatába bo- atkozna. Mindenek így gondolkoznak, a' Fővezér előtt-sem titok ez, hogy rit- a gárdista volna hajlandó illjen esetben polgárral vagy atyafival verekedni. A' Quotidiennek egy legújabb szám- alatt ezt olvashatni: "Minden jó ter- észetű és kegyes lélek, nem tsak a' jóm- tholikusok és a' Monarchia' barátjai kö- ott, hanem minden felekezett' betsüle- s tagjai között is, fellázad azon fer- lmes szentségtörésen, mellyet Rheims- an (aug. 16-dikán) a' megfeszített Id- ezítő képen elkövettek, mellyet a' Mis- o-kereszt' lerontásakor, az ottani kál- aria-hegyen, a' keresztől leszaggattak, a' sárban, a' város' úttzáin húzták- von- k végig. Egy a' gonosztévők közzül, ki agát ezen gyalázatos tetténel, az ő' ve- eit dübe által legesmeretesebb tette, em-régiben holt-meg a' legrettenetesebb idalmak között, vese-kólikában, a' meims-i ispotáljban; egy másik lezuhant ablakból, s azután megholt; egy har- adik, ki a' Kristus' fejét össze-törte, kszik, reménység nélkül az Ispotáljban, gy valaha felgyógyuljon; de a' maga' rdögi tetténvaló búvában össze-rágódott.

Végre, ezen szörnyűség' okozóját, kiről tudják hogy a' népet nem más ingerlet- te-fel, megmarta egy veszett-kutya, s megdühödven, megholt.

A' Journal du Commerce, oct. 19- dikéről, azt mondja: "Az a' hír terjedt- el tegnap' Párisban, hogy a' spanyol ki- vándorlók, az ő' feltételjekre kiszabott időszakot, siettették, és oct. 13- dikán, meghágták a' Pyraeneumokat, hogy a' fran- zia országlószéktől kibotsátott parantso- latnak—lépéseiknek gátot-vetni, s őket az ország' belsejébe vissza küldeni—eleit- vehessék. Mi, ezen hír mellett, nem fe- lelhetünk, s azért nem is vettük-fel Jour- nálunkba. Ma veszünk levelet Bayonne- ből, oct. 15-dikáról, mely tsupántsak ezt jelenti: "(Itt, egyedül-tsak az Al-Pref- ektus' vádja a' Ministeriumhoz, és az on- nan Bayonne-ba érkezett parantsolat van leírva, az első, igen fekete festéssel; s utól, a' Spanyolok' szándéka, hogy a' Fran- ziaország' belsejébe-menetel helyett, a' Pyraeneumokon szándékoznak nyakra- főre által menni; melynek következéseit megírni igéri a' bayonne-i levél.

A' Gazette de France oct. 20-dikáról ezt mondja: "Egynehány Journal azt ál- lítja, hogy az élébbi országlószék' köve- tői piszkálják a' lázzadást, melynek láttére Páris lett. Ere, tsak a' Harrington sza- vával felelünk: "Ha egy hadsereg, úgy- mond ő, az ellenséggel szembe áll, a- kadhatnak emberek, kik amaz elárúlják: mert, minthogy ők az ellenséggel egyet- értettek, tudják mikor támod-meg, és menedéket találnak önállá. De egy hajó- ban, azok, a' kik a' hadiszállítvány' el- süjjesztésére szándékoznán, éjjel, jukat fúrnának a' hajón, nem a' hajó-védet, hanem magokat árúlnák-el.

A' Moniteur oct. 20-dikán ezt mond- ja: "E' hónap' 18-dikán este, újj tsopor- tozások-lettek, a' Palais-Royal' udvarán,

ugyanazon kiabálásokkal, fenyegetődzésekkel, mellyek a' tsendes pölgárokat nyugtalanították. Széjjel verte ugyan őket a' nemzeti gárda, de ismét mindjárt ott termettek, 's ordítottak. Az alatt össze-járta egynehány magános, nagy részét, a' városnak, próbálgatták felingerelni a' lakosokat, 's ára beszélni, hogy a' Palais-Royal piatzra mennyenek: de, senki-se hajtott rájuk. Azomba, eloszlatta a' nemz. gárda a' Palais-Royalnál össze-gyűlt népsepredekét. Egy tsorda, 4 vagy 5 százból álló, a' St. Antoine külső-városnak veszi útját, megyen Vincennes-felé. Kevés része, fegyverben, a' többi bottal volt. Oda éryén, mindjárt azt kívánták, hogy nekik a' fogjokat adják ki. Daumesnil Gen. olyan választ adott nekik, a' milyen kötelességéhez és karakteréhez illett. (egy más, párisi Journál azt mondja, hogy a' Gen. azt mondotta volna nekik, hogy, ha a' kastéljba bemennek, mindenestől felvetteti a' várat. Ez, nem lesz való; mert ezt, a' Moniteur 's a' többi is említhette volna). A' vad-sereg ismét vissza ment Párisba, megint a' Palais-Royalhoz. A' nemzeti gárda nyomon ott termett minden-felőlről, és, nem telt belé fél-óra, leseprették a' piatzról 's a' szomszéd-utzákról a' sepredekét, a' legnyakassabbakat elfogdosták 166-ot, 's a' jó rend tökéletesen helyre állott. Ezeket mind a' Politzia-Prefecturára vitték 's nyomon kivallatták, hogy a' törvényszékek elébe adják. A' Palais-Royalnál, a' hol ezeket elfogdosták sok széjjel szórt Hirdetményeket szedtek-fel, mellyek között olyanok is voltak, hogy a' Királyt motskolták; 's e' szerént, eredetjeket is könnyen által lehetett látni. Ezen-lázzadás valódi szerzőinek kinyomozása végett, szoros vallatás fog következni. Illendőn megfogják azokat büntetni a' törvény és a' haza' Bírái. Egy maroknyi sütdiszno feju ember-

től nem lehet egy nagy nemzetet veszedelmeztetni hagyni. — A' nemzeti gárda nagy ditséretet érdemel. Magaviselete se-bess, erős, bölts volt 's emberül vitte dolgát. Ditsőül érti az és teljesíti tisztségét, és fenn-tartja a' rendet az igasság' és szabadság' hasznára.

Ugyanazon napról említi a' Moniteur, hogy a' Király tegnap, reggeli 9 órakor nemzeti-gárda-köntösben, Orleans Hggel és Lafayette Generállal 's Gerard Marsal-Hadmuisterrel lement a' Palais-Royal' nagy udvarába, mely emberekkel tele volt, mint napjában azon órában, örváltoztataskor rendszerént megszokott esni. A' nemzeti gárda gyalogsága' 5-dik és 6-dik légiojának szakasszai, a' lovas nemzeti gárda' 3-dik escadronjának 5-dik kompániája, és a' 51-dik rendes regement' grenados és voltigeurök állásai voltak egybe-gyűlve. Megelégedését akarta nekik a' Király kinyilatkoztatni a' múlt éjjeli betses magokviselete eránt. Alig lépett ki a' Király az udvara, — omlott hozzá a' temérdek nép. Elkondúl az "Éljen a' Király!" kiáltás, 's az öröm oly' szörnyű volt, hogy a' Király alig kezdetett a' szólláshoz. Kedves fegyveres társaim! így kezdé a' Király beszédét, először a' gyalog gárdához, azután a' lovasokhoz, utól a' 51-dik linea-reg. őrálló szakasszához, 's bölts és okos előadásokkal leirta a' maga' és a' katonaság' kötelességeit a' frántzia nemzet eránt. — A' Quotidienne, már oct. 19-dikén azt a' bírt költötte Journáljában, hogy a' királyi familia Neuilly-be futott volna; 's kitanulván hirtelenében, hogy ezt a' hazugságot küldi széjjel; feltartották azt addig míg hozzá egy Tóldalékot tehettek; mely osztán a' hazugsággal egy takaró alatt ment széjjel a' postán.

* Algierből sept. 22-dikéről hirdeti a' Moniteur, hogy az első marche-reg. hól-

ap' ül-fel a' Hajóosztálj' 5 hajójára, oulon-felé; és mihelyt másszállító-ha-k készen lesznek, indul a' második reg. — A' hadseregnél elkezdődött elő-lép-tések, nagy örömet szerettek és kö-önettel fogadták-el.

* A' kis Luxembourgot erőssítő palán-akat (pallisade) tele raggatták már e-re tzedulakkal — "Halál a' Ministerek-ek" 's Polignac Hgnek 's kollégáiknak általt kívánnak.

A' Globe jelenti, hogy Mina Gen. nagy ologban Bayonne-ból Bordeauxba ment, Quotidienne azt teszi hozzá, hogy ez nagy dolog duellum volna egy más spa-yol vezérrel. De a' Globe ezt, nem i-znak tariván, azt mondja, hogy neki ötte fekszik Minanak egy levele oct. 12-kéről; melyben ő barátjainak jelenti, gy egy gyűléssekben a' spanyol előkelő vándorlott Tiszteknek, melyben ő szánt-ándékkal nem volt jelen, ötet eggye-ilt akarattal nevezték az expeditio fő-eneráljának. Az eredetirást ezek írták a: Lopez-Banos, Espinosa, Plasencia, utron, Sancho és 20 Fő-Tiszt. Egy más yülés, mintegy 60 Tisztből álló, alá-írta gyanazon időben, egyértelemmel, a' fő-eredetirás-hoz-állását.

* A' burkus Staats-Zeitung írja sok tpb-ek közt Párisból, oct. 7-dikéről: "A' i a' figyelmet e' jelen-pillanatban leg-kább magára vonja, a' Ministerek' kö-lgető pere az. Az országlószék azon bú-l, hogy azok nem tudták elkerülni a' egfogattatást, 's tűnődik azon, a' mi be-ívetkezhetik. A' Pairkamara erőssen eghatározta magát, *hogy a' Ministere-t nem ítéli halálra; hanem megvetvén Villedmain amendementjét, mellyet a' épkövetek' Kamarája, a' büntető-tör-nykönyvhöz kaptolt, úgy, a' halálos íntetés és a' tsupa fogság közze tett, fél gy az utolsó-nak választása által nép-

tsődülést okoznak, 's az ő' örökösségeken, mely tsak 1851-ben szakad-el, halálos dőfést tesznek. Mas oldalról, attól tartan-ak a' Pairek, hogy ha halálra ítélnék, és a' megkegyelmezés szükségesvöltát a' Király' nyakába vetik, az által a' Királyt impopularissá (népszerűtetlenné) teszik. — Így fekszik a' dolog; melynek elszakasz-tása az egész Pairséget mérgesen gyötri.

BELGAORSZAG

A' genti polgár-gárda és az oda bement brüsseli önkéntesek között igazi tsata tör-tént oct. 15-dikén, mely vérbe-került, és mindenik részről estek sebhe, estek, el is. Pontecoulant Vicomte vezérlette ezeket az önkénteseket, kik olyan gyanúval vól-tak, hogy a' polgár-gárda' Tisztjei ele-séget szállíttatnának a' kis-várba.

SVAJTZ

A' Genf-i tó mellől, oct. 16. — "Jó ideje már, hogy itt, nyugtalanító hírek terjednek-el a' haza' belsőjéről és a' fran-tzia 's genfi határszélen fekvő tartomá-nyok' népe hajlandóságáról. A' frantzia Journalok, az ő szokások szerint, nyak-rafőre, jól kigondolt egyes dolgokat ad-tak vólt Savoyából és Piemontból: de, mind igen korai vólt az. Igaz ugyan, hogy a' jobb napokrólvaló emlékezet, mellye-ket Savoye a' frantzia Uralkodás alatt meg-élt, nem alutt még el a' tüzessen érző nép' szívében, sohajtással emlékeztek a' min-denfelé szabad, jövedelmes járáskelésre, a' minden hazai és szorgalom' készítményei-nek pénzé-tehetésére, azon tekintetes név-re, mellyel a' Savoyaiak a' napoleoni had-seregnél éltek. De mindezek az emléke-zetek, és a' jobbak' látása, mellyet az em-berek a' nyugoti és északi szomszéd-tar-tományokban láttak, és a' jelenetekkel oda-haza egybe-hasonlították, mindezek, a' népnek saját Királyához hajló hív-ragasz-kodásától sok ideig tétettek ártatlanokká. Azomban sok Savoyaiaknak hallottuk pa-

masszát, az elébbi idők, — de, nem a legregibbek, vissza-fordulni látszottak; ugyanazon, gőgös, piemontiakból álló katonaság, ugyanazon kevés Nemesség, ugyanaz a megromlott Tisztviselők' serege szövetségben egész sereg Prókátorral, a drága, eladó Igasság mellett, egyesültek most ismét, a' szegény nép' nyomására, kitől azonkívül, a' számtalan ehes vámosok, hazájok' szükségei kihordásainak szoross megültása mellett; különösen a' fájának, minden szabad mozgása, 's ez által az a' lehetőség is elvétetett, hogy azon szigorú tartományban, házanépéről gondoskodhasson 's a' nagy adót kitsikarhassa 'sat. — Mindezek a' nehésségek, melyeknek a' kérések, a' lakosok panaszai semmi nyomozást és segedelmet nem szerzhettek, láttanak végre, midőn a' párisi július-napok, változást vittek-be a' szomszéd Frantziaországba, 's az újj képzetek, hatalommal nyomultak ideáltal a' savoyai völgyekbe 's hegyekbe, fellobbanást okozni. ~~B~~ Egy néhány nappal ezelőtt, békételenség támodott Annecyben, egy, mintegy 4500 lélekből álló vagyonos mezővárosban, Genfhez közel a' frantzia határszélen. A' Vive la liberté kiáltást minden úttán számos csoportoktól lehetett hallani; de a' mellett semmi kitsapongások nem történtek. De minekelőtte ez a' népmozgás erőt nyert volna, elő-nyomult a' piemonti katonaság, megsípelt 6 vagy 7 vezetőt, vasra verette azokat és Chamberybe hurtzolták; a' hol őket talán kemény sors várja. A' 600 emberből álló gyenge várvédet is mindjárt szaporították 2 escadron lovassággal, hogy az egész békételen tartományt zabolán lehessen tartani, mellyet Frantziáktól gondolják felingerlődtötnök lenni. A' várakat és a' hegyekbeli erősségeket a' tartományban, a' Mont-Cenis-n és Nagy-Sz.-Bernárdon, sietve tatarozzák (renoválják) 's

gondoskodnak eleségeiről, kivált Bard városáról az Aostai útban.

MUSZKAORSZÁG

A' Pétervári Journal szerént, nagyon fenyegeti Európát az a' megesmert, ásiái újj nyavaja, a' Cholera. Hogy jobban megismérjük, lássuk mit hirdet-ki Moszkóban, az oda küldött belső Minister, Sakrewsky Gróf; elő-vigyázatúl, azon nyavaja' észre-vételekor. Azon betegség' okai, a' többek között, ezek: "Nedves és hideg éjjeli levegő forró napra; nem eléggé erjedzett (forrott, ért, fermentált) itab és étel, mellyek könnyen rothadnak, nagy étűség; motsáros (lápos, bozotos) helyeken tartózkodás; szoros, motskos szobák; testi motskosság; részegség és általában zabolátlan élet; testi eltsenevészedés, tenéglengés; elszomorodás; lelki bánat; mérreg és félelem; hogy a' keleti Cholera Európába bekap, minden orvosban feléledvén, nem megvetőnek tartjuk jelenteni, hogy a' Hufeland' practica orvos-tudás-Journaljában, ezen esztendő' aug. hónapjában, ezen betegségnek egy tökéletes leírását, valamint annak legbizonyosabb gyógyítása' módját találhatni, Rangzu Tambow Statustanátsostól.

MAGYARORSZÁG

Budán, oct. 26-dikán meghalt Nagy Méltóságú Felső és Alsó-Surányi Gróf Sigray József Ur ÓExja, ts. k. Kamarás, belső titkos, és a' N. M. K. Helytartó Tanátsnál Tanácsos, Ts. Ns. Somogy Vgye. Fő-Ispánja, ki a' Fejedelemnek, és Házának külömbféle országos hivatalokban tett hűséges szolgálatai által magának nagy érdemeket szerzett. Hólt tetemei ugyan Budán oct. 28 önnön maga meghagyása szerént a' közönséges temetőbe takarítottak-el.

HIRDETÉS

A' Károly fejérvári K. Pénzverő Ház. Controllori Statio ürességbe jött.